

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ІМЕНІ Б.Д. ГАВРИЛИШИНА

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора навчально-наукового
інституту міжнародних відносин імені
Б.Д. Гаврилишина

Людмила ГАВРИЛЮК-ЄНСЕН

2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор
з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни “Практикум з редагування текстів”
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 03 Гуманітарні науки
спеціальність – 035 Філологія
спеціалізація - 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша - англійська
освітньо-професійна програма – “Бізнес-комунікації та переклад”

Кафедра іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практ.	ІРС	СРС	Тренінг	Разом	Екзамен, залік
Денна	I	2	-	30	2	80	8	120	Залік

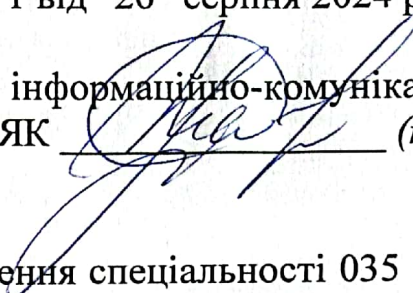
30.08.2024
[Signature]

Тернопіль – 2024

Робочу програму складено на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, затвердженої Вченою радою ЗУНУ, протокол № 11 від 26.06. 2024 р.

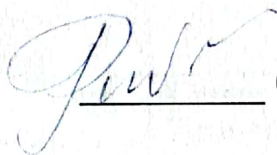
Робочу програму склала кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій Тетяна ЮРЧИШИН

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, протокол № 1 від "26" серпня 2024 р.

Завідувач кафедри іноземних мов та інформаційно-комунікаційних технологій, канд. філол. наук, доц. Людмила КРАЙНЯК (підпис)

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 035 Філологія, протокол № 2 від "30" серпня 2024 р.

Голова групи забезпечення спеціальності, кандидат філологічних наук, доцент

Світлана РИБАЧОК

Гарант освітньо-професійної програми, кандидат філологічних наук, доцент

Наталія РИБІНА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “Практикум з редагування текстів”

1. Опис дисципліни “Практикум з редагування текстів”

Дисципліна – “Практикум з редагування текстів”	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS –4	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Обов’язкова дисципліна циклу загальної підготовки Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів –4	Спеціальність 035 Філологія	Рік підготовки: 1 Семестр: 2
Кількість змістових модулів – 4	Спеціалізація - 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська	Практичні заняття: 30 год.
Загальна кількість годин – 120	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: 80 год. Тренінг: 8 год Індивідуальна робота: 2 год
Тижневих годин – 8 год., з них аудиторних – 2,7 год.		Вид підсумкового контролю: залік

2. Мета й завдання вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни “Практикум з редагування текстів” сфокусовано на опануванні й закріпленні орфографічних і пунктуаційних норм сучасної української літературної мови. Комплексний характер дисципліни передбачає звернення до лексичних, граматичних та стилістичних норм у контексті поглиблення й закріплення окремих фахових правописних компетентностей. Інтегрований складник дисципліни водночас зумовлює поступове ознайомлення із таким вектором філологічної діяльності, як редагування перекладів: від загального теоретичного уявлення про редагування тексту до здійснення практичної правки.

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Практикум з редагування текстів” є вироблення стійких навичок грамотного оформлення писемного мовлення; ґрунтовне відпрацювання основних теоретичних положень і закріплення практичних навичок редагування тексту.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни “Практикум з редагування текстів” є:

- актуалізувати набуті під час опанування шкільного курсу з української мови знання про норми сучасної української літературної мови різних її рівнів і підсистем;
- поглибити й розширити уявлення про правописні норми як явище системного порядку, послідовно сформоване й логічно виструнчене;
- навчитися вибирати комунікативно виправдані мовні засоби та послуговуватися різними типами словників.
- опанувати засади мовностилістичного редагування.

2.3. Компетентності та результати навчання, формування яких забезпечує дисципліна “Практикум з редагування текстів”

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

“Практикум з редагування текстів” як навчальна дисципліна ґрунтується на отриманих під час навчання у середній загальноосвітній школі базових знаннях із сучасної української літературної мови.

Багатоплановість і складність проблем цього курсу зумовлює звернення до різних джерел інформації. Окремі питання навчальної дисципліни знаходять своє віддзеркалення в навчальних посібниках, монографіях, укладених фахівцями різних галузей знань: лінгвістики, соціології, логіки, а також інших суміжних дисциплін.

2.5. Результати навчання дисципліни “Практикум з редагування текстів”:

РН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

РН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

РН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

РН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Практикум з редагування текстів як навчальна дисципліна, її

підрозділи, зв'язок з іншими мовознавчими дисциплінами.

1. Значення й завдання редагування та його місце у перекладацькому процесі.
2. Зв'язок редагування з іншими навчальними дисциплінами, зокрема предметами фахового циклу.
3. Базовий терміноапарат редагування.

Тема 2. Засадничі принципи орфографічних норм українського правопису і їхнє застосування в редагуванні текстів.

1. Поняття правописної норми. Орфограма.
2. Орфографічна норма. Імперативні та варіативні норми. Орфографічна помилка.
3. Чинний Правопис 2019 року: традиції, новації та варіації.

Змістовий модуль 2.

Тема 3. Ознайомче редакторське читання та виправлення тексту авторського оригіналу

1. Урахування індивідуального стилю автора під час редагування текстів
2. Лінгвістичні параметри редагування перекладного тексту.
3. Етапи редагування перекладу.

Тема 4. Мовна інтерференція в перекладному тексті.

1. Поняття про мовну інтерференцію.
2. Типи інтерферем. Лексична і фразеологічна інтерференція.
3. Найтипівіші лексичні і фразеологічні інтерферери.

Змістовий модуль 3.

Тема 5. Граматична інтерференція.

1. Морфологічна інтерференція, зумовлена діаморфією в системі іменників, прикметників, числівників, займенників, дієслів.
2. Прояви англійсько-української мовної інтерференції.
3. Найтипівіші помилки конструкцій із прийменниками в, у, на, по, близько та ін.

Тема 6. Розділові знаки.

1. Розділові знаки при оформленні прямої та непрямої мови.
2. Синтаксична інтерференція.
3. Авторська пунктуація: факультативність і варіативність розділових знаків.

Змістовий модуль 4.

Тема 7. Особливості роботи редактора над перекладами текстів різних жанрів.

1. Особливості перекладу публіцистичних текстів.
2. Специфіка перекладу рекламних текстів з іноземних мов на українську.
3. Сучасні підходи до лінгвістичного редагування текстів художнього стилю (поетичних і прозових).

Тема 8. Специфіка лінгвістичного редагування перекладних наукових і офіційно-ділових текстів.

1. Особливості лінгвістичного редагування науково-популярних текстів.
2. Специфіка лінгвістичного редагування перекладних текстів офіційно-ділового стилю.

3. Структура залікового кредиту дисципліни “Практикум з редагування текстів”

Назва теми	Кількість годин					
	Лек-ції	Практич-ні заняття	Самостій-на робота	Індивіду-альна робота	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Практикум з редагування текстів як навчальна дисципліна, її підрозділи, зв'язок з іншими мовознавчими дисциплінами. Значення й завдання редагування та його місце у перекладацькому процесі. Зв'язок редагування з іншими навчальними дисциплінами, зокрема предметами фахового циклу. Базовий терміноапарат редагування. Тема 2. Засадничі принципи орфографічних норм українського правопису і їхнє застосування в редагуванні текстів. Поняття правописної норми. Орфограма. Орфографічна норма. Імперативні та варіативні норми. Орфографічна помилка. Чинний Правопис 2019 року: традиції, новації та варіації.		2	6		Тест, поточне опитування під час занять	
		2	4		Питання, пошукові завдання	
		2	6		Опитування під час занять	
		2	4		Практичні письмові завдання	
Змістовий модуль 2						

Тема 3. Ознайомче редакторське читання та виправлення тексту авторського оригіналу Урахування індивідуального стилю автора під час редагування текстів. Лінгвістичні параметри редагування перекладного тексту. Етапи редагування перекладу		2	6			Лексико-граматичний поточний тест
		2	4	2		Практичні письмові завдання
		2	6		2	Опитування під час занять
		2	4			Контрольний тест
Змістовий модуль 3.						
Тема 5. Граматична інтерференція. Морфологічна інтерференція, зумовлена діаморфією в системі іменників, прикметників, числівників, займенників, дієслів. Прояви англійсько-української мовної інтерференції. Найтипівіші помилки конструкцій із прийменниками в, у, на, по, близько та ін. Тема 6. Розділові знаки. Розділові знаки при оформленні прямої та непрямої мови. Синтаксична інтерференція. Авторська пунктуація: факультативність і варіативність розділових знаків.		2	6		2	Письмове практичне заняття, поточне опитування під час занять
		2	4		2	Лексико-граматичний поточний тест
		2	6			Тест, поточне опитування під час занять
		2	4			
Змістовий модуль 4.						

Тема 7. Особливості роботи редактора над перекладами текстів різних жанрів. Особливості перекладу публіцистичних текстів. Специфіка перекладу рекламних текстів з іноземних мов на українську. Сучасні підходи до лінгвістичного редагування текстів художнього стилю (поетичних і прозових). Тема 8. Специфіка лінгвістичного редагування перекладних наукових і офіційно-ділових текстів. Особливості лінгвістичного редагування науково-популярних текстів. Специфіка лінгвістичного редагування перекладних текстів офіційно-ділового стилю.		1	6	1		Тест, поточне опитування під час занять
		1	4		2	Лексико-граматичний тест, письмові практичні завдання
		2	6			Письмове практичне заняття, поточне опитування під час занять
		2	4			Контрольний тест
РАЗОМ		30	80	2	8	

5. Тематика практичних занять з дисципліни “Практикум з редагування текстів”

Змістовий модуль 1.

Практичне заняття 1-2.

Тема: Практикум з редагування текстів як навчальна дисципліна, її підрозділи, зв’язок з іншими мовознавчими дисциплінами.

Питання для обговорення:

1. Значення й завдання редагування та його місце у перекладацькому процесі.
2. Зв’язок редагування з іншими навчальними дисциплінами, зокрема предметами фахового циклу.
3. Базовий терміноапарат редагування.

Практичне заняття 3-4.

Тема: Зasadничі принципи орфографічних норм українського правопису і їхнє застосування в редагуванні текстів.

Питання для обговорення:

1. Поняття правописної норми. Орфограма.
2. Орфографічна норма. Імперативні та варіативні норми. Орфографічна помилка.

3. Чинний Правопис 2019 року: традиції, новації та варіації.

Змістовий модуль 2

Практичне заняття 5-6.

Тема: Ознайомче редакторське читання та виправлення тексту авторського оригіналу.

Питання для обговорення:

1. Урахування індивідуального стилю автора під час редагування текстів.
2. Лінгвістичні параметри редагування перекладного тексту.
3. Етапи редагування перекладу.

Практичне заняття 7-8.

Тема: Мовна інтерференція в перекладному тексті.

Питання для обговорення:

1. Поняття про мовну інтерференцію.
2. Типи інтерферем. Лексична і фразеологічна інтерференція.
3. Найтипівіші лексичні і фразеологічні інтерфедеми.

Практичне заняття 9-10.

Тема: Граматична інтерференція.

Питання для обговорення:

1. Морфологічна інтерференція, зумовлена діаморфією в системі іменників, прикметників, числівників, займенників, дієслів.
2. Прояви англійсько-української мовної інтерференції.
3. Найтипівіші помилки конструкцій із прийменниками в, у, на, по, близько та інші.

Практичне заняття 11-12.

Тема: Розділові знаки у текстах.

Питання для обговорення:

1. Розділові знаки при оформленні прямої та непрямої мови.
2. Синтаксична інтерференція.
3. Авторська пунктуація: факультативність і варіативність розділових знаків.

Практичне заняття 13-14.

Тема: Особливості роботи редактора над перекладами текстів різних жанрів.

Питання для обговорення:

1. Особливості перекладу публіцистичних текстів.
2. Специфіка перекладу рекламних текстів з іноземних мов на українську.
3. Сучасні підходи до лінгвістичного редагування текстів художнього стилю (поетичних і прозових).

Практичне заняття 15.

Тема: Специфіка лінгвістичного редагування перекладних наукових і офіційно-ділових текстів.

1. Особливості лінгвістичного редагування науково-популярних текстів.
2. Специфіка лінгвістичного редагування перекладних текстів офіційно-ділового стилю.

6. Організація і проведення тренінгу

Порядок проведення тренінгу

Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць.

Практична частина реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів у кількості 3-5 осіб з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.

Підведення підсумків. Обговорюються результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Для проведення тренінгів студентам пропонується наступна *тематика*:

1. Мовностилістичні особливості тексту в ЗМІ та завдання редактора.
2. Особливості редагування тексту роздуму. Специфіка редагування тексту-визначення.
3. Причини виникнення та способи уникнення мовних помилок.
4. Особливості роботи редактора з мовою і стилем твору.

7. Тематика самостійної роботи студентів

При обмеженні навчального аудиторного часу, а також з урахуванням обов'язкової умови інтенсивного характеру вправ для оволодіння іноземною мовою, виникає необхідність навчати студентів самостійно працювати в позааудиторний час. Самостійна робота студентів – важлива складова ефективної підготовки фахівців усіх напрямів. Оскільки інтереси студентів філологічного профілю концентруються навколо їхньої майбутньої професії, то зміст і характер самостійної позааудиторної роботи узгоджується з найбільш глибокими й значущими мотивами їхньої діяльності, пов'язаними з профільною спеціальністю.

Сукупність стійких провідних мотивів, що орієнтують студентів на творчу роботу і виражають їхнє бажання самовдосконалюватись, фахово зростати в обраній ними галузі.

Для самостійного опрацювання студентами пропонується низка завдань, які потрібно виконати у рекомендованій послідовності після уважного опрацювання матеріалу, передбаченого для аудиторної роботи.

Для самостійної роботи студентів пропонується 4 теми для обов'язкового опрацювання, виконання завдань та оцінювання:

1. Різновиди редакторської правки. Аналіз тексту на завершальній стадії редагування.
2. Комп'ютеризація редагування.
3. Нормативна база редагування.
4. Класифікація помилок. Механізми пошуку та усунення помилок у тексті.

Самостійна робота за цими темами передбачає:

- конспекти з окремих тем програми;
- анотування і рецензування прочитаної додаткової літератури з дисципліни;
- підготовка повідомлень з тем, що стосуються майбутнього фаху;
- аналіз текстів професійної тематики з погляду дотримання в них норм сучасної української літературної мови.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так й інтерактивних навчальних технологій, серед яких: робота в малих групах, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, дебати, диспути, дискусії, студентські проекти, а також лекції практичні та індивідуальні заняття, консультації, бесіди, тестування, робота з літературою, реферування, самостійна робота.

Інтегрований характер дисципліни зумовлює застосування передовим інтерактивних, репродуктивних, евристичних, проблемно-пошукових методів навчання, що передбачає використання елементів лекції, евристичної бесіди, пояснення, спостереження й аналіз мовних явищ, постановку проблемних завдань, самостійну роботу й роботу з підручником, а також виконання вправ і ситуативне моделювання.

9. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни “Практикум з редагування текстів” використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- модульна контрольна робота;
- оцінювання результатів тренінгу та виконання самостійної роботи.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Практикум з редагування текстів” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Форма контролю – залік

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота
Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих на практичних заняттях (не менше 5 оцінок)	Письмова робота: тестові завдання 50 тестів по 2 бали = 100 б.	Визначається як середнє арифметичне із оцінок, отриманих на практичних заняттях (не менше 5 оцінок)	Письмова робота за 3 і 4 змістовими модулями: тестові завдання 50 тестів по 2 бали = 100 б.	Оцінка за виконане завдання у формі презентації	Визначається як середнє арифметичне з оцінок за виконані завдання

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74		D (задовільно)
60-64	задовільно	E (достатньо)
35-59		FX (незадовільно, з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно, з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійне обладнання: SMART Board	1-8
2	Проектор, ноутбук	1-8
3	Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft Office)	1-8

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Волощак М. Неправильно-правильно. Довідник з українського слововживання. Київ, 2022. 128 с.
2. Губарець В.В. Редактор і переклад. Основи видавничої роботи з відтвореними текстами: навч. посібн. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2012. - 172 с.
3. Зарицький М. Переклад: створення та редагування : посіб. - К. : Парламентське вид-во, 2004. - 120 с.
4. Косинська Ю.В. Редагування перекладної літератури: історіографія наукової думки // Поліграфія і видавнича справа. - 2014. - № 1-2. - С. 46 - 55.
5. Непийвода Н. Ф. Сам собі редактор: poradник з української мови - К: Українська книга, 1998. - 238 с.
6. Основи теорії редагування перекладів : конспект лекцій / уклад. О. В. Ребрій. - Х. : ХНУ імені В. Н. Карабіна, 2010. - 88 с.
7. Партико З. В. Загальне редагування: нормативні основи. - 2-ге вид. - Львів : Афіша, 2011.- 640 с.
8. Подвойська О. Перекладацькі трансформації у процесі редагування перекладу // Наук. вісн. Херсонського держ. ун-ту. - 2010. - Вип. 10. - С. 376-380.
9. Пономарів О. Культура слова: мовностилістичні поради. - К. : Либідь, 1999. - 238 с.
10. Скорина А. Принцип «чотирьох очей» у перекладацько-редакторському опрацюванні тексту // Мовні і концептуальні картини світу. 2010. № 31. С. 153-158.
11. Гула Є. Редагування як один із чинників якісного перекладу. [Електронний ресурс] // Матеріали Всеукраїнського щорічного науково-практичного семінару з питань практики перекладу та підвищення конкурентоспроможності перекладацьких послуг. - 04 червня 2005 р. URL: www.uta.org.ua/data/loads/Gula.pdf

Додаткова література

1. Венгренівська М.А. Нариси з теорії та практики редагування перекладних текстів і порівняльної стилістики (французька та українська мови) [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. —К. : Київський ун-т, 2008. —560 с.
2. Захальна книжечка редактора: посібник студента / за ред. В.Фронощук. - К., 2010.
3. Омельчук С., Блажко М. Правописний практикум з української мови. Норми нової редакції “Українського правопису”. Київ: Грамота, 2020. 224 с.
4. Зубков М. Г. Норми та культура української мови за оновленим правописом. Ділове мовлення. 2-ге вид., доп. і змін. Київ: Арій, 2019. 608 с.

Інформаційні ресурси:

1. https://t.me/ridna_mova_kr
2. <https://t.me/tvoyamova>
3. <https://www.youtube.com/playlist?list=PLHTULikGnX76n8x0VUwVtIYFTx6lt0V7f>
4. <https://www.youtube.com/watch?v=Oo1hPxNdKL4>

